

UNIVERZITA KARLOVA PRÁVNICKÁ FAKULTA

KATEDRA TRESTNÍHO PRÁVA

POSUDEK OPONENTA PRÁCE

Téma práce : Trestná činnost související se zneužíváním návykových látek

Autor : Markéta Šimáně

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Bc. Jiří Říha, Ph.D.

Oponent: JUDr. Jaromír Hořák, Ph.D.

Rozsah práce: 61 stran

Datum odevzdání práce: říjen 2024

1. Charakteristika tématu:

Zvolené téma patří k velmi obtížným diplomním úkolům, a to vzhledem k velkému množství právních předpisů i dalších pramenů z nichž kandidát musí čerpat (kromě mezinárodních smluv či podzákoných norem a mimotrestních předpisů, jde např. o nejrůznější kriminalistické manuály). Kromě toho zde nastupuje i nutnost osvojit si alespoň základní poznatky z farmakologie a adiktologie. Předložená práce má aktuální charakter a obsahuje i originální úvahy autorky z oblasti protidrogové politiky. Autorka prokázala schopnost na vysoké úrovni interpretovat nálezy Ústavního soudu a další judikáty. Práce představuje mimo jiné i přínos k některým všeobecným otázkám trestní odpovědnosti (problematika trestných činů předčasně dokonaných). Je také podnětem k další úvaze o principu nullum crimen sine lege. Aktuálně je ovšem především cenným příspěvkem k rozlišení jednání podle § 283 až 285 TZ.

2. Hodnocení po formální a obsahové stránce:

Autorka postupuje ve svém výkladu správně od všeobecných pojmů a právních pramenů k jednotlivým skutkovým podstatám drogových deliktů. V závěrečné části práce jsou pak pojednány aktuální kriminální fenomény z této oblasti – konkrétně psychomodulační látky kratom a HHC (Hexahydrokanabinol). Zvolená systematika je logická a dostatečně přehledná. V úvodních výkladech se autorka zabývá vymezením skupiny tzv. návykových látek ve smyslu § 130 TZ. Autorka si správně všímá rozmanitosti konstelací, kdy trestní zákoník pojem návykové látky užívá (mj. i v řadě ustanovení o trestních sankcích). Dále se autorka zamýšlí nad definicí návykové látky v zákoně č. 167/1998 Sb., o návykových látkách, resp. v zákoně o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek (zák. č. 65/2017 Sb.). Za důkladně zpracované považují zejména pasáže věnované zneužívání alkoholu. Autorka se snaží vymezit užší okruh trestné činnosti primárně související s alkoholem, kam dle jejího u výběru patří delikty dle § 204, 274 a § 360 TZ. V dalším textu autorka analyzuje pojmy omamných, psychotropních a psychoaktivních látek. Za velmi zasvěcený a informativní považují výklad věnovaný tzv. prekursorům omamných a psychotropních látek (srov. zákon č. 272/2013 Sb.).

Analýze jednotlivých drogových deliktů předchází kriminálně politické úvahy o různých přístupech protidrogové politiky (represivní vs. terapeutický přístup atd.). Autorka doporučuje kompromis dosavadních strategií. Navrhuje trestat distribuci OPL, zatímco vůči samotným konzumentům by měla směřovat prevence. Tu je třeba zdůraznit, že obě skupiny pachatelů lze v praxi jen obtížně oddělit, neboť řada drogově závislých si finanční prostředky dokáže získávat

právě jen další distribuci drogy. Autorka se drogovou kriminalitou zabývá i z hlediska fenomenologického. Zamýšlí se nad otázkou objasněnosti, resp. latence. V této souvislosti autorka vysvětluje pojem tzv. konsensuálních zločinů. Z hlediska pozitivního práva věnuje autorka zaslouženou pozornost neurčitému pojmu množství návykové látky, které je „větší než malé“, jenž byl do našeho právního řádu vnesen zákonem č. 112/1998 Sb. Diplomantka správně a srozumitelně pojednává o hranicích trestnosti u trestných činů dle § 283 až 285 TZ. Zabývá se policejní praxí ohledně tzv. spotřební držby a zkoumá vliv, který na aplikaci trestního zákona měly různé podzákonné předpisy a posléze i nálezy Ústavního soudu (č. 259/2013 Sb., 206/2021 Sb.) spolu se stanovisky trestního kolegia a dalšími judikáty Nejvyššího soudu (zejm. stanovisko sp. zn. Tpjn 301/2013, které obsahuje tabulku s orientačními hodnotami množství OPL). Text obsahuje několik cenných exegetických postřehů a připomínek autorky.

Značnou pozornost diplomantka věnuje také problematice pěstování konopí. Autorka zde zasvěceně polemizuje s judikáty Nejvyššího soudu (zejm. stanoviska č. 1/2015 a č. 3/2022 Sb. rozh. tr.). Akcentuje přitom rozdíl mezi „výrobou“ a „produkcí“ konopí podle mezinárodních úmluv. Závažné připomínky autorka uvádí zejména k postihu tzv. samozásobitelství domácím pěstováním konopných rostlin. Své úvahy aktuálně rozšiřuje také na houby obsahující psilocybin. V dalším výkladu se autorka zamýšlí nad adekvátní kriminální politikou vůči tzv. vstupním drogám (gateway drugs) a jednáním, které lze kvalifikovat jako šíření toxikomanie.

Za důležitý přínos práce považují rozbor právní a kriminálně politické situace kolem nových drog kratom a HHC. Autorka zejména přináší analýzu případů, kdy je kratom nabízen jako tzv. sběratelský předmět.

Diplomantka si osvojila metody právního výkladu na velmi dobré úrovni. Po formální stránce je práce výtečná, což se týká jak stylistické stránky, tak i schopnosti autorky vést řádně poznámkový aparát.

3. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě: Kandidátka při ústní obhajobě může shrnout své poznatky o psychomodulační látce kratom, její distribuci a zneužívání. Dále může odpovědět na dvě z následujících otázek.

Jak právně posoudíme situaci, pokud obviněný někomu nabídl drogu, ale oslovený odmítl? Vysvětlíte, jak se posuzuje rozsah, v němž bylo s návykovou látkou nakládáno? („ve větším, značném, velkém rozsahu..“ atd.)

Pokud jde o znak tzv. přechovávání, záleží na jeho délce?

Co když někdo ve své čajovně pouze vytváří příjemnou atmosféru ke konzumaci drog, ale nenabízí je?

Co když se obviněný s jiným vsadil o to, kdo zkonsumuje více drog?

Vysvětlíte pojem „harm reduction“ v kontextu protidrogové politiky.

Lze osobě, která byla odsouzena za prodej drog, uložit protitoxikomanické ochr. léčení?

4. Doporučení / nedoporučení práce k obhajobě. Doporučuji k obhajobě.

5. Navržený klasifikační stupeň: 1 (výborně)

V Praze dne 30. října 2024

JUDr. Jaromír Hořák, Ph.D.
oponent diplomové práce